

Leven met een colostoma

informatie voor patiënten

INLEIDING	3
WERKING VAN HET DARMSTELSEL	4
WAT IS EEN COLOSTOMA?	6
VOOR DE OPERATIE	9
NA DE OPERATIE	13
OPVANGSYSTEMEN	14
DE VERZORGING	16
HUIDPROBLEMEN	24
DAGELIJKS LEVEN MET EEN STOMA	25
HET ONTSLAG	29
FINANCIËLE ASPECTEN	33
NOTITIES	35

Welkom op onze afdeling. U werd in het ziekenhuis opgenomen voor het aanleggen van een colostoma, dit is een kunstmatige uitgang voor de stoelgang op de dikke darm.

Uw arts heeft de redenen voor deze ingreep met u besproken. Deze brochure is een leidraad doorheen uw opname en geeft u meer informatie over hoe u al dan niet tijdelijk moet omgaan met een colostoma.

Hebt u nog bijkomende vragen, aarzel dan niet om deze met de artsen, de verpleegkundigen, de sociaal werker of met uw huisarts te bespreken.

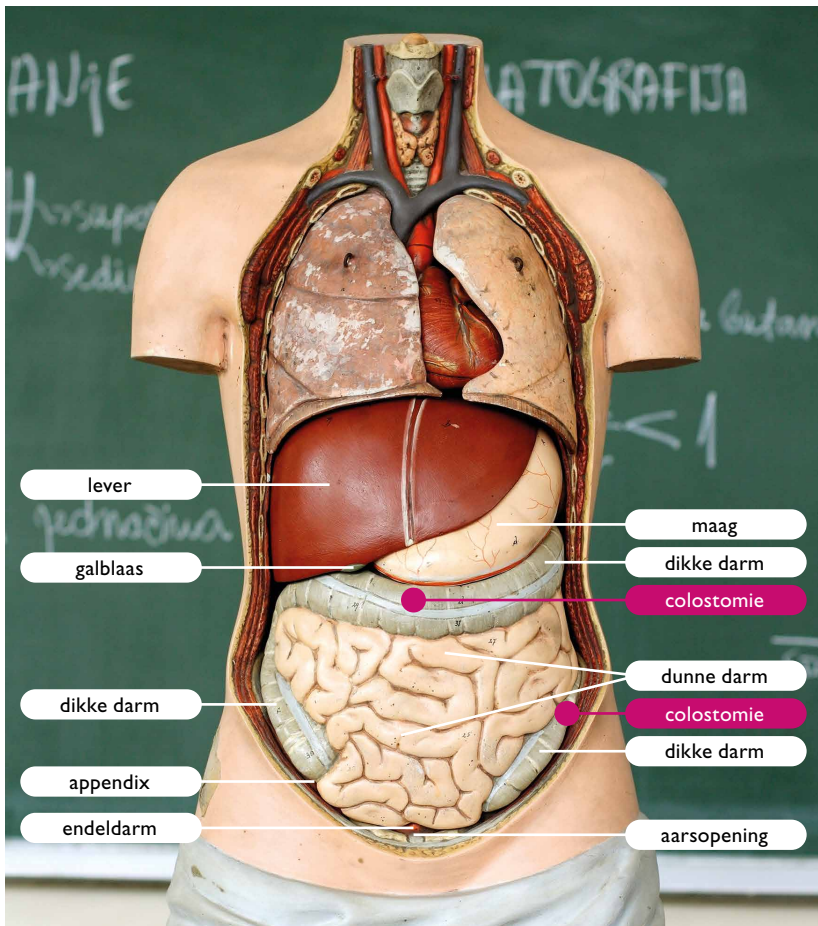
We wensen u een aangenaam verblijf en een spoedig herstel.

Het medisch en verpleegkundig team van de werkgroep stomazorg

WERKING VAN HET DARMSTELSEL

De darm zorgt ervoor dat de afvalstoffen na de volledige spijsvertering uit het lichaam worden verwijderd.

Het darmkanaal is lang en kronkelend (7 tot 8 meter) en bestaat uit twee hoofddelen: de dunne en de dikke darm.

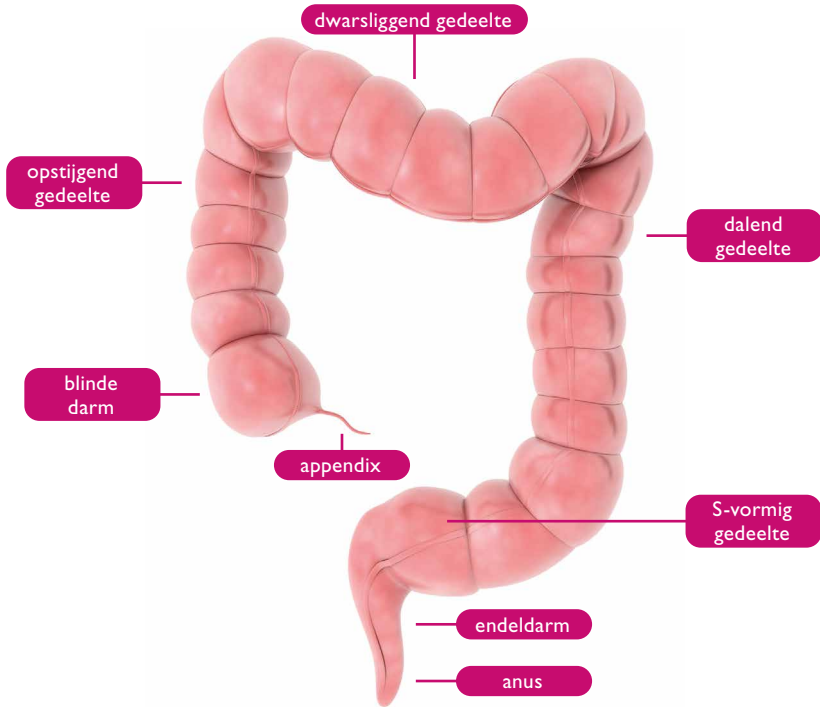

FUNCTIES VAN DE DUNNE DARM (ILEUM)

- X **De verteringsfunctie:** de darmsecreties, de gal en het pancreassap helpen bij de vertering van het ingenomen voedsel.
- X **De resorptiefunctie:** de dunne darm is belangrijk voor de opname van verteerde producten zoals suikers, vetten, eiwitten, aminozuren en elektrolyten.
- X **De mechanische functie:** de voeding en de onverteerde resten worden onder invloed van de darmbeweging voortgestuwd.

FUNCTIES VAN DE DIKKE DARM (COLON)

- **De absorberende functie:** overtollig water en zout worden opgenomen in de darm, zodat de stoelgang wordt ingedikt.
- **De mechanische functie:** onder invloed van de darmbeweging verplaatst de stoelgang zich naar het rectum (het laatste deel van de dikke darm) waar het wordt opgestapeld tot er een ontlastingsreflex wordt uitgelokt.

WAT IS EEN COLOSTOMA?

Door een darmaandoening kan het noodzakelijk zijn om een kunstmatige uitgang voor de stoelgang aan te leggen (stoma of stomie genoemd). De dikke darm wordt operatief naar buiten gebracht en aan de huid gehecht. Deze ingreep noemt men een colostomie.

Een colostoma bevindt zich meestal aan de linkerzijde van de buik, onder de navel.

Via deze opening is er geen controle op het uitvloeien van de stoelgang. Hierdoor is een opvangsysteem voor de stoelgang noodzakelijk.

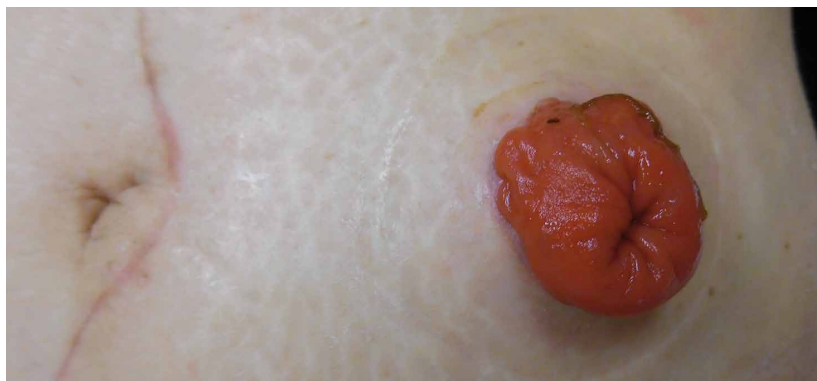
SOORTEN STOMA'S

Afhankelijk van de oorzaak, kan een stoma van blijvende of tijdelijke aard zijn.

Blijvende stoma

Bij een blijvende stoma is de operatie zo ingrijpend geweest dat de natuurlijke uitgang, de anus, nooit meer gebruikt kan worden.

Een blijvende stoma heeft vaak één opening, ook wel enkelloops- of eindstandig stoma genoemd. Een eindstandig colostoma wordt aangelegd als een deel van de dikke darm (en eventueel de endeldarm) is weggenomen. Het uiteinde van het overgebleven stuk darm wordt dan als kunstmatige anus naar buiten gehaald en aan de buikwand vastgehecht.

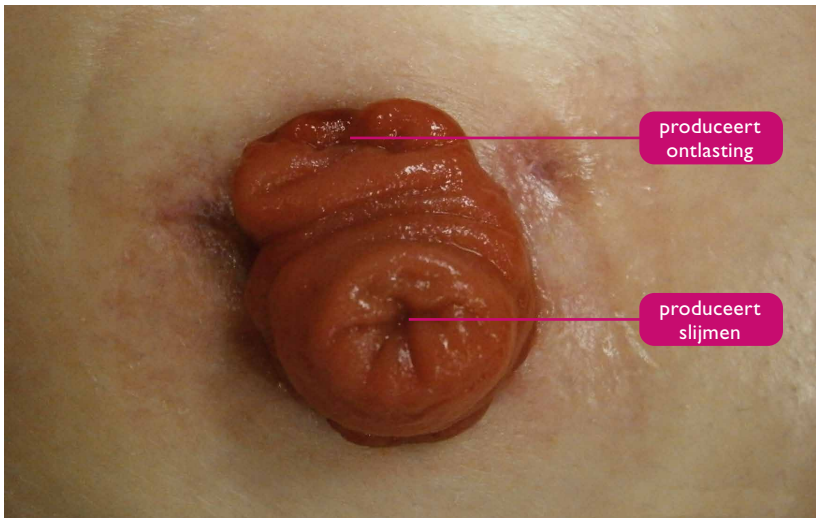
Tijdelijke stoma

Een tijdelijke stoma wordt aangelegd met de bedoeling om deze op een bepaald moment weer te verwijderen. Dit wordt soms gedaan om een darmdeel rust te gunnen om te genezen, bijvoorbeeld na een operatie of bij een chronische ontsteking.

Een tijdelijke stoma kan niet altijd weer worden opgeheven, bijvoorbeeld als de ernst van de ziekte het niet toelaat of als de patiënt de stoma zelf wil behouden.

Een tijdelijke stoma kan één opening hebben, ook wel enkelloops- of eindstandig stoma genoemd.

Als een tijdelijke stoma twee openingen heeft, wordt dit een dubbelloops stoma genoemd. De ene opening produceert ontlasting en de andere alleen maar slijm (dit is de opening die naar het rectum leidt).

Bij een tijdelijke stoma kunt u altijd nog slijmverlies hebben via de natuurlijke weg, de anus.

VOOR DE OPERATIE

ONDERZOEKEN

Voor uw ingreep ondergaat u enkele onderzoeken:

- X een bloedonderzoek;
- X een electrocardiogram: een onderzoek waarbij de activiteit van het hart gemeten wordt;
- X een radiografie van de longen;
- X een radiografie van de dikke darm;
- X een radiografie van de dunne darm;
- X een coloscopie: een dun hol buisje wordt via de aars opgeschoven tot in de dikke darm om deze te bekijken;
- X een CT-abdomen: een onderzoek waarbij de organen in de buikwand in beeld worden gebracht;
- X een manometrie: een onderzoek waarbij men de werking van de sluitspier in de anus kan beoordelen;
- X een MRI-scan: een onderzoek waarbij men gedetailleerde beelden in het lichaam kan maken.

Niet al deze onderzoeken worden altijd uitgevoerd. De arts bepaalt welke onderzoeken nodig zijn.

VOORBEREIDING

Preoperatieve raadpleging anesthesie

De arts-anesthesist is de arts die de verdoving toedient en controleert tijdens de operatie.

Ruim voor de geplande operatiedatum krijgt u een afspraak bij de arts-anesthesist op een speciaal hiervoor georganiseerde raadpleging.

Om u beter te leren kennen en uw gezondheidstoestand te kunnen evalueren, zal de arts-anesthesist u een aantal vragen stellen, u onderzoeken en een specifiek dossier aanleggen (zie ook de brochure 'anesthesie').

Het preoperatieve onderzoek anesthesie is belangrijk omdat het toelaat de risico's verbonden aan de ingreep te evalueren. Het geeft u de gelegenheid om vragen te stellen en de mogelijke nevenwerkingen te bespreken met de arts-anesthesist.

Bij patiënten die al in het ziekenhuis verblijven, komt de arts-anesthesist de avond voor de operatie langs. Een goede nachtrust voor de operatie is een noodzaak.

De arts-anesthesist kan premedicatie voorschrijven in overleg met de chirurg. Die medicatie moet u innemen de ochtend van de ingreep.

Na de operatie verblijft u een aantal uur of een hele nacht op de postanesthesie-zorgafdeling (PAZA), de ontwaakruimte. Na de operatie wordt ervoor gezorgd dat u zo weinig mogelijk pijn hebt. De anesthesist bespreekt de mogelijkheden voor de pijnbehandeling met u tijdens de preoperatieve raadpleging anesthesie. Als u meer informatie wilt, kunt u de informatiebrochure over anesthesie samen met de verpleegkundige en/of anesthesist overlopen.

Preoperatieve raadpleging heelkunde ERP

De ERP-verpleegkundige zal met u het specifieke colorectale zorgprogramma vóór de operatie overlopen. Het doel van dit zorgprogramma is ervoor te zorgen dat u sneller en beter herstelt van de operatie met een lager risico op verwickelingen en onnodige lange hospitalisatieduur (zie ook de brochure 'abdominale heelkunde: colorectale ingreep').

Tijdens de preoperatieve raadpleging zal de ERP-verpleegkundige uw dossier nakijken en vervolledigen aan de hand van een vragenlijst. Bovendien worden er een aantal praktische punten overlopen: zaken die u voor de ingreep moet regelen, de duur van de ziekenhuisopname, het verloop van de opname en de ontslagvoorbereiding. Als u meer informatie wilt, kunt u de informatiebrochure 'abdominale heelkunde: colorectale ingreep' samen met de ERP-verpleegkundige overlopen.

Preoperatieve raadpleging stomazorg en plaatsbepaling

De stomaverpleegkundige zal met u het zorgtraject stomazorg overlopen aan de hand van een powerpointpresentatie. De preoperatieve raadpleging heeft als doel u kennis te laten maken met het begrip stomazorg. U krijgt informatie over het type stoma, de verzorging, het materiaal, de voeding, de terugbetaling en de aankoop van materiaal.

De plaatsbepaling van de colostoma zal gebeuren tijdens de preoperatieve raadpleging door de stomaverpleegkundige

terwijl u een liggende, zittende en staande houding aanneemt. De meest geschikte plaats wordt met een stift aangeduid, gefotografeerd in de drie houdingen en digitaal bewaard in uw elektronisch dossier. Een colostoma bevindt zich meestal aan de linkerzijde van de buik. Als u dat wenst, kan er een opvangsysteem aangebracht worden, zodat u kunt ervaren hoe dit aanvoelt.

Het is belangrijk dat de stoma aangebracht wordt op de voor u meest geschikte plaats. Zo kunnen problemen in verband met de verzorging en het aanbrengen van het opvangmateriaal worden vermeden. Het gebruikte opvangmateriaal mag u niet hinderen bij het zitten, vooroverbuijen of dragen van een riem of band. De plaats van de stoma moet voor u goed zichtbaar zijn zodat u de verzorging gemakkelijk kunt uitvoeren.

Om chirurgische of technische redenen is het mogelijk dat de plaats van de stoma tijdens de operatie licht gewijzigd wordt.

Bij patiënten die al in het ziekenhuis verblijven, komt de stomaverpleegkundige de dag voor de ingreep langs.

Tijdens uw opname zal de stomaverpleegkundige u contacteren net na de ingreep en voor het ontslag uit het ziekenhuis. Verpleegkundigen van de afdeling nemen de zorg en educatie over tijdens uw opname.

Na ontslag uit het ziekenhuis hebt u een controleafspraak bij de stomaverpleegkundige. Tijdens deze eerste postoperatieve raadpleging vraagt de stomaverpleegkundige naar het verloop van het ontslag, mogelijke verzorgingsproblemen, de intake van vocht en voeding, uw gewicht, de levering van materiaal en de thuiszorg. Tijdens de raadpleging verzorgt de stomaverpleegkundige de stoma, zodat eventuele huid- of stomaproblemen vroegtijdig kunnen opgespoord worden en de zorg kan gecorrigeerd worden. Als er nood is aan opvolging zult u een opvolgafspraak krijgen.

Als u een afspraak hebt op de stomaraadpleging moet u thuis het opvangmateriaal niet vervangen!

Darmvoorbereiding

Er is meestal geen volledige darmvoorbereiding nodig. De arts bepaalt het type darmvoorbereiding. Op advies van de arts start men de darmvoorbereiding specifiek voor de ingreep. De verpleegkundige geeft u daarover de nodige uitleg.

Nuchter blijven

Voor uw veiligheid vragen wij u om geen vaste voeding meer te consumeren voor de ingreep vanaf 24 uur (middernacht). U mag water drinken tot drie uur voor de ingreep. In het ziekenhuis krijgt u drie uur voor de ingreep een preoperatief drankje. Nadien moet u volledig nuchter blijven, ook roken mag zeker niet.

NA DE OPERATIE

Tijdens de operatie worden verschillende leidingen aangebracht die noodzakelijk zijn voor een optimaal herstel:

- ✓ **Veneuze katheter:** een leiding in een ader om vocht- en medicatietoediening te regelen.
- ✓ **Maagsonde:** een buisje via de neus tot in de maag om het overtollige maagvocht af te voeren en om misselijkheid te voorkomen.
- ✓ **Drain(s):** slangetje(s) om het overtollig wondvocht (bloed, lymfe enzovoort) uit de buik te verwijderen.

- ✓ **Petzer:** een drainagesysteem dat in of langs de anus wordt geplaatst.
- ✓ **Blaassonde:** een sonde die via de urinebuis in de blaas zit om de urine af te voeren.
- ✓ **Epidurale katheter/intraveneuze analgesie:** u vindt hierover meer informatie in de brochure 'anesthesie'.

Deze leidingen zullen op advies van de arts verwijderd worden.

OPVANGSYSTEMEN

Ongeacht het merk van het materiaal dat u gebruikt, wordt een onderscheid gemaakt tussen twee soorten van opvangsystemen: het eendelig en het tweedelig systeem.

De stomaverpleegkundige zal u helpen om het meest geschikte opvangsysteem voor u te kiezen.

COLOSTOMAZAKJE

Een colostomazakje is een gesloten zakje met een koolstoffilter. Het moet vervangen worden wanneer het tot de helft gevuld is. U kunt kiezen tussen een doorzichtig exemplaar of een zakje in een discrete, ondoorzichtige of grijze stof.

EENDELIG SYSTEEM

De huidbeschermingsplaat (kleefplaat) en het opvangzakje vormen één geheel. De huidbeschermingsplaat wordt op de huid vastgekleefd. Het opvangzakje zit vast aan deze plaat. Bij vervanging moet het hele systeem worden verwijderd. Het is aangewezen om het volledige systeem tweemaal per dag te vervangen.

TWEEDELIG SYSTEEM

De huidbeschermingsplaat en het opvangzakje zijn twee afzonderlijke delen. Het opvangzakje kan vastgeklit of -gekleefd worden op de huidbeschermingsplaat. Het opvangzakje wordt tweemaal per dag vervangen. De beschermingsplaat kan enkele dagen ter plaatse blijven zitten, maar het is aangewezen om ze om de drie dagen te vervangen.

COLOSTOMAZAKJE

Na de operatie wordt er gebruikgemaakt van een tweedelig systeem en een doorzichtig ledigbaar zakje om de verzorging te vergemakkelijken. Het gebruik van een ledigbaar zakje is aangewezen, omdat de stoelgang na de operatie meestal heel vloeibaar is.

DE VERZORGING

Stapsgewijs wordt u bij de verzorging betrokken zodat u bij uw ontslag uit het ziekenhuis uw stomamateriaal zelf kunt aanbrengen. We raden u aan om de naaste familie een verzorging te laten bijwonen.

Bij uw ontslag uit het ziekenhuis kunt u een beroep doen op een dienst voor thuisverpleging.

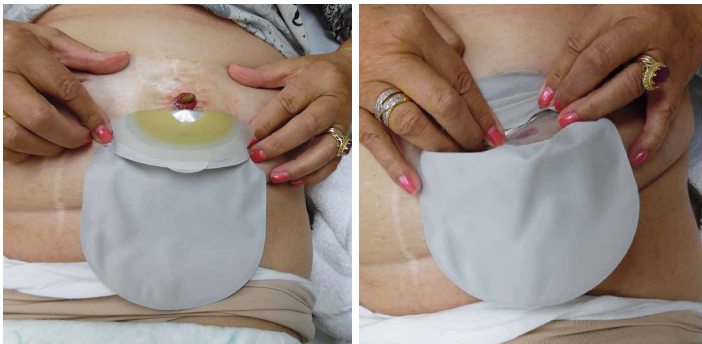
VERZORGING VAN EEN EENDELIG SYSTEEM

Benodigheden:

- X plastic zakje
- X toiletpapier of zakdoekjes
- X washandjes
- X lauw water
- X eventueel remover of losmaakspray
- X eventueel neutrale zeep
- X schaartje
- X paskaartje/malletje
- X nieuw eendelig systeem

Verwijderen van het materiaal

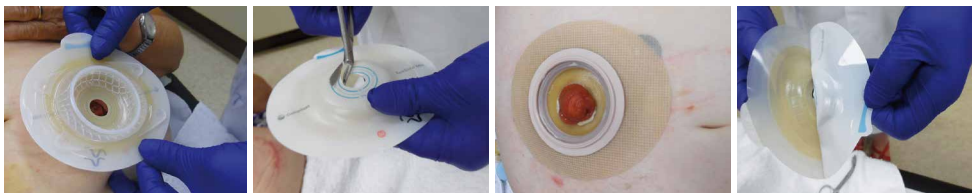
- Maak de bovenste hoekranden van de kleeplaat voorzichtig los. Indien nodig kunt u hiervoor een losmakende spray gebruiken.
- Verwijder het eendelige systeem van de huid. Plooi het zakje dicht met de kleebranden van de plaat.
- Stop het in een hygiënisch of plastic zakje voor u het in een vuilzak gooit. Gooi het nooit in het toilet!

Aanbrengen van het nieuwe materiaal

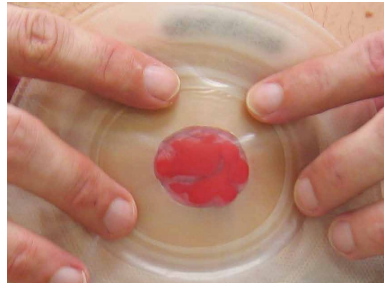
- ✓ Maak de stoma eerst proper met toiletpapier. **a**
- ✓ Reinig de huid en stoma met zuiver water. (Tip: gebruik een nat en een droog washandje.) Als u zeep gebruikt, moet deze neutraal zijn. Een vette zeep gaat de kleefkracht van de plaat doen verminderen. **b**
- ✓ Droog de huid en de stoma al deppend af. Wrijven kan de stoma en de huid beschadigen. **c**
- ✓ Knip de juiste diameter uit de plaat. De plaat moet precies rond de stoma passen om de huid maximaal te beschermen. (Tip: test of de opening groot genoeg is door die even over de stoma te schuiven.)
- ✓ Bewaar het beschermpapier als patroon, om bij een volgende vervanging de juiste diameter uit te knippen. Het is belangrijk om de diameter op regelmatige tijdstippen te controleren, de stoma neemt de eerste weken/maanden na de aanleg af in diameter.
- ✓ Verwijder het beschermpapier van de achterkant van de plaat.

- ✓ Kleef de plaat op de huid, begin altijd onderaan aan de stoma.

- ✓ Controleer of het opvangsysteem goed vastzit op de huid. U trekt voorzichtig aan het opvangzakje om na te gaan of het opvangsysteem niet loskomt van de huid.

VERZORGING VAN EEN TWEEDELIG SYSTEEM

Benodigheden:

- ✗ plastic zakje
- ✗ toiletpapier of zakdoekjes
- ✗ washandjes
- ✗ lauw water
- ✗ eventueel remover of losmaakspray
- ✗ eventueel neutrale zeep
- ✗ schaartje
- ✗ paskaartje/malletje
- ✗ nieuwe plaat
- ✗ nieuw opvangzakje/colozakje

Verwijderen van het materiaal

- Maak de bovenste hoekranden van de kleefplaat voorzichtig los. Indien nodig kunt u hiervoor een losmakende spray gebruiken.
- Verwijder het opvangzakje met de plaat van de huid.
- Stop het in een hygiënisch of plastic zakje voor u het in een vuilzak gooit. Gooi het nooit in een toilet!

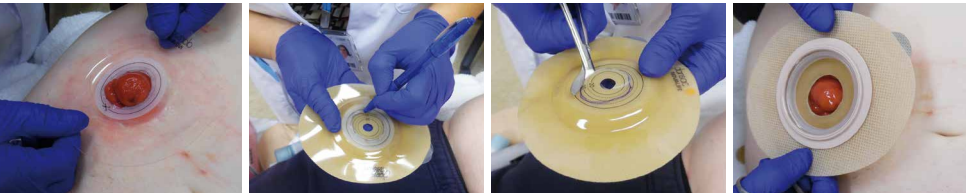

Aanbrengen van het nieuw materiaal

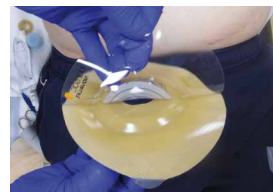

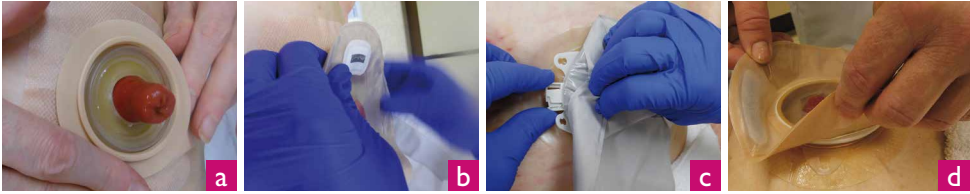
- Maak de stoma eerst proper met toiletpapier. **a**
- Reinig de huid en stoma met zuiver water. (Tip: gebruik een nat en een droog washandje.) Als u zeep gebruikt, moet deze neutraal zijn. Een vette zeep gaat de kleefkracht van de plaat doen verminderen. **b**

- Droog de huid en de stoma al deppend af. Wrijven kan de stoma en de huid beschadigen. **c**

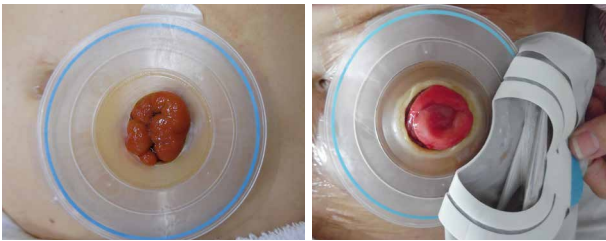

- Knip de juiste diameter uit de plaat. De plaat moet precies rond de stoma passen om de huid maximaal te beschermen. (Tip: test of de opening groot genoeg is door die even over de stoma te schuiven.)
- Bewaar het beschermpapier als patroon, om bij een volgende vervanging de juiste diameter uit te knippen. Het is wel belangrijk om de diameter op regelmatige tijdstippen te controleren, de stoma neemt de eerste weken/maanden na de aanleg af in diameter.
- Met de vinger wordt er over de randen gegaan om de scherpe randjes glad te maken.
- De plaat van het nieuwe opvangsysteem wordt bij voorkeur voorverwarmd voor u het op de huid kleeft. U kunt dit doen door de plaat tussen uw twee handen te houden of onder uw kleding te steken.
- Verwijder het beschermpapier van de achterkant van de plaat.

- Kleef de plaat op de huid, begin altijd onderaan met het vastkleven van de plaat en druk rondom de stoma goed aan met de vingers. **a**
- Begin onderaan de ring van het zakje op de ring van de plaat te drukken en zo verder naar boven toe tot het zakje helemaal vastzit. **b** Klik het sluitsysteem vast. **c**
- Controleer of het opvangsysteem goed vastzit op de huid. U trekt voorzichtig aan het opvangzakje om na te gaan of het opvangsysteem niet loskomt van de huid. **d**

aanbrengen plaat kleefstelsysteem

aanbrengen zakje kleefstelsysteem

Gebruik je een kleefstelsysteem, plaats dan het zakje onderaan op de kleefring en laat het zakje van onder naar boven vallen.

Algemene aandachtspunten bij de stomaverzorging

- X Was altijd uw handen voor en na de verzorging.
- X Neem voldoende tijd voor de verzorging.

- X Voer de verzorging best rechtopstaand of rechtop zittend uit. Op die manier moet u zich niet vooroverbuigen en voorkomt u de vorming van huidplooien.
- X Werk voor een grote spiegel. Het kan helpen om uw handelingen te volgen.
- X Gebruik lauw water (of eventueel een neutrale zeep) voor de huidverzorging. De verzorging moet niet steriel gebeuren.
- X Gebruik geen badschuim om huidirritatie te voorkomen. Gebruik ook geen badolie want dit bemoeilijkt het kleven van de plaat.
- X U kunt gerust een bad of stortbad nemen met of zonder opvangzakje. Nadien kunt u een nieuw opvangzakje aanbrengen als de ondoorzichtige stof vochtig blijft.
- X Spoel de huid goed na en dep ze droog, een lichte bloeding mag u niet verontrusten.
- X Verwijder de haartjes rond de stoma. De plaat zal beter kleven op een weinig of niet behaarde huid. Pas echter op voor kwetsuren. (Tip: maak gebruik van een oud scheerapparaat.)
- X Gebruik nooit ether of alcohol om de huid te reinigen, deze producten drogen de huid uit. Door gebruik van ontsmettingsmiddelen kleeft de huidplaat sterker en loopt u risico op huidbeschadiging bij het verwijderen van de huidplaat. Ook het gebruik van eosine is niet toegestaan.
- X Verwarm de plaat voor door ze op het bovenlichaam te leggen onder de kleding zodat de kleefkracht versterkt wordt. Leg ze nooit op een directe warmtebron!
- X Kijk regelmatig uw voorraad na. Bij het openen van de laatste doos is het tijd om een nieuwe bestelling te plaatsen.

HUIDPROBLEMEN

Bij het verzorgen van de stoma inspecteert u telkens de stoma en de huid in de directe nabijheid zodat u veranderingen vlug opmerkt.

De huid rond de stoma moet mooi gaaf zijn. De stoma zelf kan de eerste dagen na de operatie wat gezwollen zijn en bij het verzorgen kan de stoma soms wat bloeden. De stoma is met resorbeerbare draad aan uw huid vastgehecht, dus de hechtingen verdwijnen vanzelf.

Bij het observeren van **droge geïrriteerde huid** (de huid rond de stoma ziet vuurrood, jeukt en is pijnlijk), **vochtige geïrriteerde huid** (de omliggende huid ziet vuurrood, jeukt, is vochtig en pijnlijk en er kunnen blaasjes aanwezig zijn), **oneffen huid** (door huidplooien) is het raadzaam een stomaverpleegkundige of arts te raadplegen.

Meer informatie over huidproblemen kunt u ook terugvinden in de informatiemap die u bij uw ontslag kreeg. Probeer de oorzaak te achterhalen en pas eventueel de verzorging aan.

LEVEN MET EEN STOMA

ALGEMENE TIPS

- ✓ Bewaar de zakjes en de platen best op een droge en koele plaats, maar niet in de koelkast.
- ✓ Zorg er altijd voor dat u enkele ledigbare zakjes in voorraad hebt om te gebruiken bij diarree, bijvoorbeeld door radiotherapie of een antibioticakuur.
- ✓ Als u moet hoesten of niezen, houdt u de eerste maanden na uw ingreep best uw hand op de stoma om de druk wat op te vangen.
- ✓ U kunt het geluid wat temperen door uw hand op het zakje te houden.

Een stoma wordt vaak ervaren als een vermindering en er komen gevoelens van angst en onzekerheid bij kijken. Leren leven met een stoma vraagt tijd. Het is belangrijk om deze gevoelens niet te onderdrukken, maar om erover te praten. Vraag gerust raad aan uw hulpverleners.

Sociale contacten

Door het aanleggen van een stoma, zult u uw lichaam anders gaan ervaren. Probeer uw sociale contacten zoveel mogelijk te onderhouden. Uw omgeving zal niets merken van uw stoma als u dit zelf niet wilt. Als u er zelf aan toe bent, is het echter aangewezen om met uw kinderen, familie of directe vrienden te praten over uw stoma. Vertel de feiten zo neutraal mogelijk zonder er overdreven de nadruk op te leggen.

Probeer zo eerlijk mogelijk spontane vragen te beantwoorden. Eerlijke en eenvoudige informatie voorkomt dat mensen uit uw directe omgeving zich allerlei onnodige vragen stellen of overdreven bezorgd gaan reageren.

Seksualiteit en vruchtbaarheid

Als u meer informatie wilt over seksualiteit en vruchtbaarheid, kunt u terecht op de website van Stomazorg Vlaanderen voor enkele info-brochures, zoals Seksueel functioneren en seksualiteitsbeleving na het aanleggen van een stoma, STOMA en goesting?! en Seksualiteit en relaties. U vindt ze via www.stomavlaanderen.be/brochures.

Beroep

De meeste beroepen kunnen verder uitgeoefend worden. Bij zware arbeid kan een aanpassing van uw werkopdracht nodig zijn of moet een aanvaardbare oplossing worden gezocht.

Sport

Na een herstelperiode zijn de meeste sporten terug mogelijk. Sporten met veel lichamelijk contact, bijvoorbeeld worstelen, judo of karate, worden afgeraden.

Bij het zwemmen gebruikt u het vertrouwde materiaal onder een badpak of een hoge zwemshort. Indien gewenst kan een stomaopvangzakje vervangen worden door een stomachap. Dit kan alleen als u vaste/gevormde stoelgang heeft. Het is niet van toepassing bij vloeibare stoelgang.

Reizen

U kunt zonder problemen reizen. Zorg ervoor dat u voldoende materiaal meeneemt of informeer waar u dit kunt kopen in het buitenland. De fabrikant van uw stomamaterialen kan u hierbij helpen.

Laat uw stomamateriaal niet te lang in de wagen liggen, omdat te warme of te erg wisselende omgevingstemperaturen de plaat kunnen vervormen.

Als u met het vliegtuig reist, neemt u best voldoende materiaal mee in uw handbagage. Scharen zijn verboden, dus voorzie al klaargeknipte platen. Verspreid ook uw materiaal over verschillende koffers, zodat u niet alles kwijt bent als u eventueel uw koffer verliest.

Bij een verblijf in warme, tropische bestemmingen is het zeker aan te raden om extra materiaal mee te nemen en het materiaal daar ter plaatse op een koele plaats te bewaren.

Kleding

Er is geen reden om u voor de stoma anders te gaan kleden. We raden u wel af om te strakke kleding te dragen ter hoogte van de stoma. Het belangrijkste is dat u zich gemakkelijk voelt in uw kleding.

Op het internet vindt u heel wat informatie over speciale stoma-accessoires, bijvoorbeeld stomahoesjes, een buikband, zwemkledij enzovoort.

Voeding/medicatie

Hierbij verwijzen we u naar de informatiebrochure 'Met plezier tafelen'. Aarzel niet om vragen te stellen aan de verpleegkundigen of de diëtist, zij geven hier graag meer uitleg over.

Medisch advies

Bij volgende symptomen is het raadzaam een arts en/of stomaverpleegkundige te contacteren:

- als de stoma onverklaarbaar bloedt;
- als u onverklaarbare koorts hebt;
- bij aanhoudende pijn;
- bij sterke vermindering of vermeerdering van de stoelgang;
- bij een ongewone uitstulping van de stoma.

Irrigatiemethode of colostomiespoeling

In overleg met de behandelende arts en de stomaverpleegkundige wordt nagegaan of u in aanmerking komt voor een irrigatiemethode of colostomiespoeling. Als u hiervoor in aanmerking komt, zal de stomaverpleegkundige u deze techniek aanleren.

Om de twee à drie dagen geeft u uzelf een lavement zodat de stoelgang verwijderd wordt. U hebt dan een of meerdere dagen geen ontlasting en u hoeft ook geen groot opvangzakje te dragen. U kleeft enkel een kapje over de stoma met een gasfilter (stomacap).

ONTSLAG UIT HET ZIEKENHUIS

ALGEMEEN

Bij uw ontslag uit het ziekenhuis moet u over de volgende gegevens beschikken:

- X een ontslagbrief voor de huisarts;
- X een datum voor de eerste medische controleraadpleging bij de abdominale chirurg;
- X een datum voor de stomaraadpleging;
- X een attest voor de thuisverpleegkundige (eventueel);
- X een voorschrift voor stomamateriaal;
- X ontslagkit stomamateriaal;
- X eventuele aanvraag voor terugbetaling huisvuilzakken;
- X attest voor de aanvraag van een wc-pas;
- X stoma opvolgmap.

De ontslagkit met stomatmateriaal

POSTOPERATIEVE OPVOLGING EN ONDERZOEKEN

Denk er aan om bij elk bezoek aan het ziekenhuis:

- extra stomamateriaal mee te brengen (plaat en zakje);
- reservekleding mee te brengen;
- de verpleegkundige te informeren dat u een stoma hebt voor het onderzoek aanvangt;
- bij een CT-onderzoek met contraststof slechts twee bekers contraststof te drinken in plaats van drie.

STOMARAADPLEGING

Bij het ontslag uit het ziekenhuis krijgt u een afspraak voor de stoma-raadpleging.

Op de stomaraadpleging is een stomaverpleegkundige aanwezig om vragen en opmerkingen rond de verzorging van de stoma, stoma-materialen, voedingsadviezen en andere met u te bespreken. Tijdens deze raadpleging wordt u soms ook gezien door een arts waar u met medische vragen terecht kunt.

De verpleegkundigen van de stomaraadpleging

Als u thuis een **dringende vraag** hebt voor de stomaverpleegkundige, kunt u altijd telefonisch contact opnemen tijdens de week tussen 9 en 16 uur:

- tel. 016 34 37 75 (stomateam)
- tel. 016 34 42 31 (functiemetingen abdominale heelkunde)
- tel. 016 34 48 50 (contactcenter ambulante centrum)
- tel. 016 34 42 65 (secretariaat abdominale heelkunde)

De stomaverpleegkundige zal het probleem proberen telefonisch op te lossen of zal een afspraak met u maken om u zo snel mogelijk te helpen.

Voor **dringende vragen tijdens het weekend**, contacteert u best een verpleegkundige van de afdeling waar u eerder was opgenomen:

- E 444: tel. 016 34 44 40
- E 445: tel. 016 34 44 50
- E 447: tel. 016 34 44 70

Bij **niet-dringende vragen** kunt u per e-mail een vraag stellen (stomazorg@uzleuven.be). Het stomateam zal die zo snel mogelijk beantwoorden of u telefonisch contacteren.

ZELFHULPGROEPEN

In ons land bestaan meerdere zelfhulpgroepen van en voor patiënten u een stoma. Deze groepen zorgen voor:

- ✓ **onderlinge steun en raadgeving.** Door het ontmoeten van mensen die zich in dezelfde situatie bevinden, krijgt u het gevoel er niet alleen voor te staan.
- ✓ **informatie.** Tijdens bijeenkomsten wordt uitleg gegeven over nieuwe apparatuur, sociale voorzieningen, medische aspecten enzovoort.
- ✓ **belangenverdediging.** Een groep staat sterker om op te komen voor gemeenschappelijke belangen en om bepaalde beslissingen op beleidsniveau door te drukken, bijvoorbeeld in verband met de terugbetaling van het materiaal.

De sociaal werker kan u hierover meer informatie geven.

Algemeen adres van zelfhulpgroep in Vlaanderen

Trefpunt zelfhulpgroep vzw

Informatie over alle bestaande zelfhulpgroepen

E. Van Evenstraat 2C

3000 Leuven

Tel. 016 23 65 07

Als u contact opneemt met bovenstaand telefoonnummer, kunt u adressen van Stoma-ilco Clubs in de verschillende provincies verkrijgen. In de informatiemap die u bij opname kreeg, zijn de telefoonnummers terug te vinden van de plaatselijke afdelingen van de zelfhulpgroep in Vlaanderen. Daarnaast worden de contactgegevens van de onafhankelijke zelfhulpgroepen voor u weergegeven.

TOILETFACILITEITEN OF WC-PASJE

U kunt toiletfaciliteiten aanvragen bij de vereniging StomaVlaanderen, dit kost 5 euro. U moet hiervoor een attest laten invullen door een behandelende arts en terugsturen samen met een pasfoto. U vindt dit attest terug als bijlage in de informatiemap die u bij ontslag kreeg.

Op vertoon van uw wc-pasje moeten de horecazaken en bedrijven u gratis toegang verlenen tot hun toiletfaciliteiten, zonder verplicht gebruik van een consumptie.

FINANCIËLE ASPECTEN

Bij uw ontslag uit het ziekenhuis krijgt u een ontslagkit mee. Daarin zit onder meer wat materiaal voor de eerste dagen thuis. Daarnaast ontvangt u de nodige voorschriften van de arts voor de eerste

aankopen van het stomamateriaal. Voor de meeste stomamaterialen voorziet het ziekenfonds een terugbetaling. Als u meer informatie wenst over de terugbetaling, kunt u met uw vragen terecht bij de stomaverpleegkundigen.

Vanaf 1 januari 2000 worden volgende materialen terugbetaald:

- 180 colozakjes of stomacaps per drie maanden (twee per dag);
- 35 beschermplaten per drie maanden (een per drie dagen);
- 45 convexplaten per drie maanden (een per twee dagen);
- 180 eendelige systemen (twee per dag);
- één irrigatieset per zes maanden;
- als u de onderdelen van een irrigatieset apart koopt (conus en waterreservoir) moet u deze volledig zelf betalen;
- als het nodig is om pasta's en/of poeder te gebruiken, is hiervoor ook een tegemoetkoming voorzien:
 - ✓ 120 g pasta per drie maanden;
 - ✓ 55 g Orahesive poeder per zes maanden.

Iedereen moet nu met het systeem van derde betaler werken. De bandagist of apotheker bij wie u het materiaal afhaalt, recupereert het geld via het ziekenfonds. U zult alleen betalen voor de producten die buiten de terugbetaling vallen. Bij sommige hospitalisatieverzekeringen is er een tussenkomst in de opleg voorzien voor de eerste drie maanden na de operatie. Dit is wel verschillend van verzekering tot verzekering.

Zelfstandigen, die alleen voor grote risico's verzekerd zijn, krijgen geen terugbetaling van de ziekteverzekering. In dat geval neemt u contact op met de sociaal werker.

NOTITIES

© maart 2020 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door het medisch en verpleegkundige team van de werkgroep stomazorg in samenwerking met de dienst communicatie.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/700606.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

 mynexuzhealth

Raadpleeg uw medisch dossier
via www.mynexuzhealth.be
of download de app

